

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0405U002116

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-05-2005

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ши Хун
2. Shi Hong

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.01.01

Назва наукової спеціальності: Економічна теорія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-04-2005

Спеціальність за освітою: 7.050103

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.051.01

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: Україна, 61022, м. Харків, майдан Свободи,4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.71.69

Тема дисертації:

1. Формування регульованого національного ринку праці в перехідній економіці
2. The forming of under-regulating national labor market in the transitive economy

Реферат:

1. Об'єкт – ринок праці і соціально-трудові відносини перехідних економічних систем. Мета – виявлення сутності та особливостей формування і функціонування національного ринку праці (НРП), закономірностей інституційних перетворень НРП в трансформаційній економіці; оцінка соціальної ефективності НРП в умовах економічної глобалізації. Методи – загальнонаукові методи пізнання, серед яких найбільш використовуються історичний метод і системний аналіз наукових досягнень вітчизняних і зарубіжних авторів; системно-логічний і структурно-аналітичний методи дослідження умов і факторів, які визначають закономірності формування НРП, його структуру та суб'єкти; угруповання – для виявлення типів НРП в перехідній економіці; графоаналітичний метод – для встановлення взаємозв'язку між динамікою ВВП, іноземними інвестиціями і кількістю зайнятих. Результати – На основі використання неокласичного та інституційного підходу визначено і змістовно розкрито поняття національного ринку праці в перехідній економіці як складного соціально-економічного інституту, що забезпечує відтворення трудового потенціалу в конкретно-історичних умовах національних суспільно-економічних відносин в сфері праці та зайнятості

(національні традиції праці, її культура, трудовий менталітет, особливості менеджменту та ін.), утвердження ринкового механізму та оновлення системи державного регулювання. Обґрунтовано типи національних ринків праці транзитивних систем за допомогою комплексу критеріїв: організаційного, рівня професійної підготовки працівників, принципів кадрової політики (мікрорівень), особливостей державного регулювання та ін. Виділено і систематизовано наступні типи ринків праці транзитивних систем: індустріальний (модель ЦСЄ, модель Європейських країн СНД), та аграрно-індустріальний (модель Азіатських країн СНД, Китайська модель). Систематизовано основні фактори, що визначають особливості структури та суб'єктів НРП в трансформаційній економіці пострадянських країн, на рівнях: мікроекономічному – кризові явища в сфері праці і в системі менеджменту, зниження продуктивності праці, погіршення якісних характеристик працівників більшості підприємств; макроекономічному – системна криза, зниження ефективності суспільного виробництва, структурні зрушення, тінізація економіки, зниження ціни робочої сили, соціальної захищеності і рівня життя більшості населення; міжнародному – зовнішньоекономічна залежність країн з перехідною економікою, низька конкурентоспроможність національної товарної продукції, слабка державна захищеність внутрішнього товарного ринку та національного ринку праці, деструкція єдиного економічного простору системи соціалізму та створення нової системи інтеграційних орієнтирів та угруповань. Виявлено особливості національного ринку праці в Китаї: домінування зайнятості населення в сільському господарстві (50 % усіх зайнятих); поєднання адміністративного працевлаштування з ринковими методами розподілу робочої сили; різке зростання трансформаційного безробіття – внаслідок перетворення державних підприємств і установ в недержавні; пом'якшення переходу населення на ринково-капіталістичний шлях, ринкову модель зайнятості завдяки використанню інституту спадкоємності (конфуціанство, збереження керівництва Компартії та її ідеології). Визначено основні результати впливу економічної глобалізації, її складових на національні ринки праці різних країн (міжнародний аспект): посилення їх гнучкості завдяки зростанню міграції робочої сили і підвищенню її мобільності; різноспрямовані зміни структури зайнятості населення за кваліфікацією – в одних країнах зросли масштаби і частка кваліфікованої праці, а в інших, зокрема в пострадянських державах, – значно зменшились; поступове зближення національних законодавчих норм і правил, що регулюють умови найму та звільнення працівників, соціального страхування та соціального захисту населення. Розкрито механізм впливу глобалізаційних процесів на ринок праці окремої країни (національний аспект) як сукупність взаємозв'язків між економічною глобалізацією та НРП, їх напрямків і складових одне з одним. Виявлено результати впливу таких складових глобалізації, як зовнішньоторгова лібералізація та прямі іноземні інвестиції, на зайнятість населення. Зокрема встановлено, що існує прямо пропорційна залежність між загальною сумою прямих іноземних інвестицій і кількістю нових робочих місць на національному ринку праці. Обґрунтовано, що економічні та соціальні функції за регулюванням національної економіки, зокрема НРП, які надаються добровільно і на основі принципу рівноправності державами наднаціональним і регіональним об'єднанням (союзам), є продовженням і розвитком функцій національної держави в умовах глобалізації та регіоналізації. На основі аналізу подвійного інституційного середовища ринку праці, що поєднує інститути адміністративно-командної і ринкової систем (на прикладі економіки України), виявлено напрямки інституційного перетворення національного ринку праці транзитивних систем індустріального типу: формування ринкового трудового менталітету; здійснення активної політики на ринку праці; адаптація корпоративної культури до національної специфіки; створення ефективно функціонуючої системи соціального партнерства; приведення трудового законодавства у відповідність реальним потребам національної економіки та ін.

2. Research object: socially-labor relations of the transitional economic systems. Research purpose – exposure of essence and features of forming and functioning of national labor market (NLM), conformities to the law of the institutional transformations NLM in the transforming economy; the evaluation of it's social efficiency in the conditions of globalization. Research methods are scientific methods of cognition, among which more all a historical method and systems analysis of scientific achievements of domestic and foreign authors is used; system-logical and structurally-analytical methods of research of terms and factors determining conformities to the law of the NLM forming, his structure and subjects; method of grouping – for the exposure of the NLM types in a

transitional economy; graphics-analytical method – for establishment of intercommunication between the GDP dynamics, foreign investments and the amount of employment. Results, novelty: 1) on the basis of application of neoclassical and institutional approach the concept of national labor-market in a transitional economy as difficult socio-economic institute, providing reproduction of labor potential in the concretely-historical terms of national socio-economic relations in the field of labor and employment (national traditions of labor, labor culture, labor mentality, management features and etc), establishment of market mechanism and update of the system of government control, is certain and richly in content exposed; 2) the types of national labor-markets transitive systems by the complex of criteria are grounded: organizational, level of professional preparation of workers, principles of cadres policy (micro-level), features of government control and other. The following types of labor-markets transitive systems are selected and systematized: industrial (the CEE model, model of the European countries of AIS) and agrarian-industrial (model of the Asiatic countries of AIS, Chinese model); 3) basic factors determining the features of structure and subjects NLM in the transformation economy of former soviet countries are systematized, at levels: micro are the crisis phenomena in the field of labor and in the system of management, decline of labor productivity, worsening of high-quality descriptions of workers of most enterprises; macroeconomic is system crisis, decline of efficiency of public production, structural changes, increase of illegal economy, price abatement of labor force, social protected and standard of living of majority of population; international is external economic dependence of countries with a transitional economy, low competitiveness of national commodity products, weak state protected of internal commodity market and national labor-market, destruction of single economic space of the system of socialism and origin of a new system of integration reference points and grouping; 4) the features of national labor-market in China are exposed: prevailing of employment of population in agriculture (50 % all employed); combination of administrative employment with the market methods of distribution of labor; sharp growth of transformation unemployment because of transformation of state enterprises and establishments to private; softening of transition the nation on a market-capitalist way, market model of employment due to the use of institute of succession (the philosophy of Konfucij, saving of guidance of communist Party and its ideology); 5) the basic results of influence of economic globalization, its constituents to the national markets of labor of different countries are certain (international aspect): strengthening of their flexibility due to growing migration of labor force and increase of its mobility; the different directed change of structure of employment of population on qualification: scales and stake of skilled labor grew in one countries, and in other, particularly in the former soviet states, – diminished considerably; gradual rapprochement of national legislative norms and rules, regulating the terms of hiring and discharge of workers, social security and social defense of population; 6) the mechanism of influencing of globalization processes to the market of labor of separate country (national aspect) as aggregate of intercommunications between the economic globalization and NLM is exposed, their directions and constituents with each other. The results of influence of such making the globalizations are exposed, as foreign trade liberalization and direct foreign investments, on employment of population. In particular, it is set that proportional dependence between the lump sum of direct foreign investments and new working seating capacity at the national market of labor is straight; 7) it is grounded, that economic and social functions on adjusting of national economy, in particular NLM, passed by the states voluntarily and on the basis of principle of equality of rights to international and regional associations (to the unions), are continuation and development of functions of the national state in the conditions of globalization and regionalization; 8) on the basis of analysis of ambivalent institutional environment of labor-market, combining institutes of the administratively-command and market systems (on the example of economy of Ukraine), directions of institutional transformation of national labor-market transitive systems of industrial type are exposed: forming of market labor mentality; realization of active policy at the market of labor; adaptation of corporate culture to the national features; creation of the effectively functioning system of social partnership; adduction of labor legislation in accordance to the real needs of national economy. Sphere of the use: scientific ground of state policy of employment; perfection of legislative base of employment and socially-labor relations; lectures and special courses on the questions of adjusting of labor-market in a transitional economy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кім М.М.

2. Kim M.M.

Кваліфікація: д.е.н., 08.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванілов О.С.

2. Іванілов О.С.

Кваліфікація: д.е.н., 08.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Давидова І.О.

2. Давидова І.О.

Кваліфікація: к.е.н., 08.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гриценко А.А.

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гриценко А.А.

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.

